

INTEGRAL :

Türevi alınan bir fonksiyonun ilk halini bulmak için yapılan işleme integral denir.

$$\frac{d(x^2)}{dx} = 2x \quad \text{ise} \quad d(x^2) = 2x dx \quad \text{eşitliğine diferansiyel denir.}$$

x^2 'nin türevini al

Önemde türevi alınmış bir fonksiyon var. (x e göre türevi alınmış)

$2x$ fonksiyonunun ilk halini bulmak için integralini alalım.

$$\int 2x dx = x^2$$

integral işareti

Ancak , $x^2 + 1$ in türevi
 $x^2 + 3$ ün türevi
 $x^2 + 5$ in türevi
:
 $x^2 + c$ nin türevi de $2x$ olur.
↓
Sabit sayı

! İntegrali alınan bir fonksiyonun , ilk halinde varsa sabit sayıyı bulamadığımız için sonuca " c " eklemek gerekir.

$$\int 2x dx = x^2 + c \quad \text{olmalıdır.}$$

$$\rightarrow d(x^2 + 1) = 2x dx \quad \text{ise}$$

$$\int 2x dx = x^2 + c \quad \text{yazılmalıdır.}$$

İntegral Alma Kuralları :

$$* \int x^n dx = \frac{x^{n+1}}{n+1} + c$$

$$* \int dx = x + c$$

$$* \int a dx = ax + c$$

$$* \int \frac{1}{x} dx = \ln|x| + c$$

$$* \int e^x dx = e^x + c$$

$$* \int a^x dx = \frac{a^x}{\ln a} + c$$

$$* \int \sin x dx = -\cos x + c$$

$$* \int \cos x dx = \sin x + c$$

$$* \int (1 + \tan^2 x) dx = \int \frac{1}{\cos^2 x} dx = \int \sec^2 x dx = \tan x + c$$

$$* \int (1 + \cot^2 x) dx = \int \frac{1}{\sin^2 x} dx = \int \operatorname{cosec}^2 x dx = -\cot x + c$$

İntegral Alma Özellikleri :

$$* \int (f(x) \mp g(x)) dx = \int f(x) dx \mp \int g(x) dx$$

$$* \int a \cdot f(x) dx = a \cdot \int f(x) dx$$

! İntegral, toplama üzerinde tanımlıdır. Yani integral içindeki işlem, toplama veya çıkarma olmalıdır.

İntegral Alma Yöntemleri

Değişken Değiştirme :

$$\int f(x) \cdot g(x) dx \quad \text{veya} \quad \int \frac{f(x)}{g(x)} dx$$

işlemlerinde direkt olarak integral alamıyorsak, $f(x)$ veya $g(x)$ ten birine "u" denir. u denilen fonksiyonun türevi, diğer fonksiyonu vermelidir.

Örneğin,

$$\int (x^2 - 3x)^3 \cdot (2x - 3) dx \quad \text{ifadesinde}$$

$x^2 - 3x = u$ denirse, türevi diğer fonksiyonu verecektir.

$$u = x^2 - 3x$$

u'ya göre türev al \swarrow x 'e göre türev al \searrow

Her iki tarafın türevi alınırsa,

$du = (2x - 3) dx$ eşitliği bulunur. Soruda bulunan ifadeler yerlerine yazılırsa

$$\int \underbrace{(x^2 - 3x)^3}_u \cdot \underbrace{(2x - 3) dx}_{du} = \int u^3 \cdot du \quad \Rightarrow \text{integral kolaylaştı}$$

$$\int u^3 du = \frac{u^4}{4} + c \quad (u \text{ yerine değerini yazalım})$$

$$= \frac{(x^2 - 3x)^4}{4} + c$$

Neşe u denir ?

$$\int \sin^3 x \cdot \cos x \, dx \Rightarrow u = \sin x$$

$$\int \sqrt[3]{x^2+3} \cdot x \, dx \Rightarrow u = x^2+3$$

$$\int \frac{\ln^4 x}{x} \, dx \Rightarrow u = \ln x$$

$$\int e^{x^2+3} \cdot x \, dx \Rightarrow u = x^2+3$$

$$\int \frac{dx}{x \cdot \cos^2(\ln x)} \Rightarrow u = \ln x$$

$$\int \frac{e^x}{\sin^2(e^x)} \, dx \Rightarrow u = e^x$$

⊗ $\int \frac{x}{\sqrt{x+1}} \, dx$ integralinde $u^2 = x+1$ dönüşümü yapılırsa;

$$u^2 = x+1 \longrightarrow x = u^2 - 1$$

$$2udu = dx$$

$$\int \frac{u^2-1}{\sqrt{u^2}} \cdot 2udu = \int \frac{u^2-1}{u} \cdot 2u \, du$$

$$= 2 \int (u^2-1) \, du \text{ integrali elde edilir}$$

NOT: Keir şeklindeki fonksiyonlarda ilk önce paydanın türevine bakılmalıdır?

$$\bullet \int \frac{f'(x)}{f(x)} dx = \ln |f(x)| + c \text{ dir.}$$

$$\bullet \int \frac{1}{ax+b} dx = \frac{1}{a} \ln |ax+b| + c$$

↳ içinin türevine bölmeyi unutma!

$$\textcircled{\#} \int \frac{2x-1}{x^2-x} dx = \ln |x^2-x| + c$$

$$\textcircled{\#} \int \frac{x^2+2x}{x^3+3x^2} dx = \frac{1}{3} \ln |x^3+3x^2| + c$$

↳ türevi $3x^2+6x = 3(x^2+2x)$

$$\bullet \int \cos(ax+b) dx = \frac{1}{a} \sin(ax+b) + c$$

$$\bullet \int \sin(ax+b) dx = -\frac{1}{a} \cos(ax+b) + c$$

$$\textcircled{\#} \int \sin(2x-1) dx = -\frac{1}{2} \cos(2x-1) + c$$

$$\textcircled{\#} \int \cos(3x+1) dx = \frac{1}{3} \sin(3x+1) + c$$

$$\textcircled{\#} \int e^{3x+2} dx = \frac{e^{3x+2}}{3} + c$$

$$\textcircled{\#} \int \frac{1}{\cos^2(5x+1)} dx = \frac{1}{5} \cdot \tan(5x+1) + c$$

$$\textcircled{\#} \int \frac{1}{\sqrt{3x+1}} dx = \frac{2}{3} \sqrt{3x+1} + c$$

Basit Kesirlere Ayırma

$$\Rightarrow \int \frac{x^3 + x^2 + 2x + 1}{x^2 + x} dx$$

Payın derecesi paydanın derecesinden büyük veya eşit ise polinom bölmesi yapılmalıdır.

$$\Rightarrow \int \frac{2x-1}{x^2-x-1} dx$$

Paydanın türevine bakılmalıdır.

$$\int \frac{2x-1}{x^2-x-1} dx = \ln |x^2-x-1| + c$$

$$\Rightarrow \int \frac{1}{x^3-x} dx$$

Payda çarpanlarına ayrılabilirse, basit kesirlere ayrılmalıdır.

$$\int \frac{1}{x^3-x} dx$$

$$\frac{1}{x(x-1)(x+1)} = \frac{A}{x-1} + \frac{B}{x} + \frac{C}{x+1}$$

A'nın paydasını 0 yapan değeri, eşitliğin solundaki kesirde x yerine yaz. ($x-1$ çarpanını görmeden)

$$A = \frac{1}{x(x-1)(x+1)} = \frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow \int \frac{1}{x(x^2+1)} dx$$

$$\frac{1}{x(x^2+1)} = \frac{A}{x} + \frac{Bx+C}{x^2+1}$$

\Rightarrow Çarpanlarına ayrılmazsa, pay kısmı 1. dereceden yazılmalıdır.

$$\Rightarrow \int \frac{1}{(x-1)^3} dx$$

$$\frac{1}{(x-1)^3} = \frac{A}{x-1} + \frac{B}{(x-1)^2} + \frac{C}{(x-1)^3}$$

Payda eşitleyerek A, B ve C değerleri bulunabilir.

KİSMİ İNTEGRAL

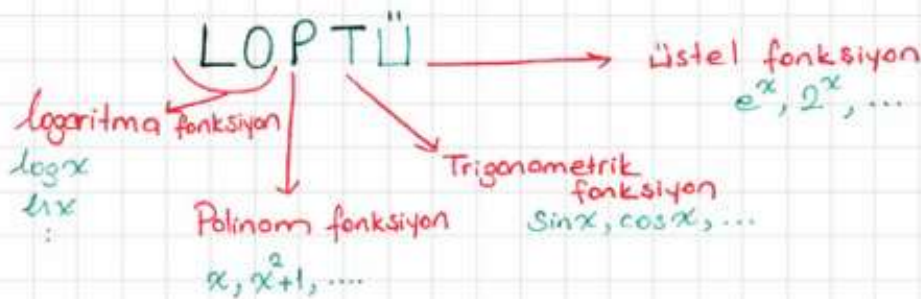
$$\int d(u \cdot v) = u \cdot v$$

$$\int u dv + v du = u \cdot v$$

$$\int u dv = u \cdot v - \int v \cdot du$$

$\int f(x) \cdot g(x) dx$ integrali bilinen yollardan alınmazsa, kısmi integral atlamıza gelmelidir.

$f(x)$ ve $g(x)$ den hangisine u denilmelidir?

Sıralamasında önce gelen fonksiyona u denir. kalantara ise dv denir.

$$\int \underbrace{f(x)}_u \cdot \underbrace{g(x)}_{dv} dx = u \cdot v - \int v \cdot du$$

Örneğin,

$$\int x \cdot \underbrace{\cos x}_{\substack{\text{trigonometrik} \\ \text{fonksiyon}}} dx$$

\downarrow
polinom fonksiyon

$$u = x$$

(polinom fonksiyona u denir)

$$\cos x dx = du$$

(kalantara du denir)

$$du = dx$$

(iki tarafın türevi alındı)

$$\sin x = v$$

(iki tarafın integrali alındı)

Bulunan ifadeler $u \cdot v - \int v \cdot du$ ifadesinde yerine yazılırsa

$$\begin{aligned} \int u \cdot dv &= u \cdot v - \int v \cdot du \\ \int x \cdot \cos x dx &= x \cdot \sin x - \int \sin x \cdot dx \\ &= x \cdot \sin x - (-\cos x) + c \\ &= x \cdot \sin x + \cos x + c \end{aligned}$$

PRATİK YOL

$$\int (x+2) \cdot e^x dx$$

(LoPTÜ den) (Diğer ifade)
Türevi integrali

Loptü Sıralamasında önce gelenin türevi alınır. Türev "0" olana kadar devam et.

$+ / x+2$	\rightarrow	e^x	} integrali
$- / 1$	\rightarrow	e^x	
$+ / 0$	\rightarrow	e^x	

+ 'dan başlayarak işaret değiştir.

Çarpma yöntemiyle çarpma işlemi yap.

$$\begin{aligned} &= (x+2)e^x - 1 \cdot e^x + c \\ &= (x+2)e^x - e^x + c \end{aligned}$$

$$\textcircled{\otimes} \int \ln x \, dx = ?$$

$$\int \ln x \, dx = \int \underbrace{\ln x}_{\text{logaritmik fonksiyon (türevi alınacak)}} \cdot \underbrace{1}_{\text{polinom fonksiyon (integrali alınacak)}} \, dx$$

<u>Türev</u>	<u>Integral</u>
+ / $\ln x$	1
- / $\frac{1}{x}$	x

son adımda (düz çarpım) integral şeklinde yazılacak

$$= x \cdot \ln x - \int \frac{1}{x} \cdot x \, dx$$

$$= x \cdot \ln x - \int 1 \, dx = x \cdot \ln x - x + c$$

$$\textcircled{\otimes} \int e^x \cdot \sin x \, dx = ?$$

$$\int \underbrace{e^x}_{\text{üstel fonksiyon (integrali alınacak)}} \cdot \underbrace{\sin x}_{\text{trigonometrik fonksiyon (türevi alınacak)}} \, dx$$

<u>Türev</u>	<u>Integral</u>
+ / $\sin x$	e^x
- / $\cos x$	e^x
+ / $-\sin x$	e^x

↓
soruda e^x in yanındaki ifadenin ters işaretlisini bulunca işlem bitirilir.

$$\int e^x \cdot \sin x \, dx = \sin x \cdot e^x - \cos x \cdot e^x - \int \sin x \cdot e^x \, dx$$

$$2 \int e^x \sin x \, dx = e^x (\sin x - \cos x) + c$$

$$= \frac{e^x}{2} (\sin x - \cos x) + c$$

esitliğin diğer tarafına + olarak atılırsa

Trigonometrik Fonksiyonların İntegrali

$$\begin{aligned} * \int \tan x \, dx &= \int \frac{\sin x}{\cos x} \, dx && u = \cos x \text{ denilmektedir.} \\ &= \int -\frac{1}{u} \, du && du = -\sin x \, dx \\ &&& -du = \sin x \, dx \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} * \int \sin \frac{x}{2} \cdot \cos \frac{x}{2} \, dx &= \int \frac{2 \cdot \sin \frac{x}{2} \cdot \cos \frac{x}{2}}{2} \, dx \\ &= \frac{1}{2} \int \sin x \, dx \end{aligned}$$

Trigonometrik eşdeşlikleri kullanmayı unutma
 $\sin 2x = 2 \sin x \cdot \cos x$

$$* \int \sin(2x+3) \, dx = -\frac{1}{2} \cos(2x+3) + c$$

↳ içinin türevine bölme unutma

$$* \int \tan^2 x \, dx = \int 1 + \tan^2 x - 1 \, dx$$

İntegral kurallarını hatırlayalım

$$\int (1 + \tan^2 x) \, dx = \tan x + c$$

$$= \int (1 + \tan^2 x) \, dx - \int 1 \, dx$$

$$* \int e^x \cdot \sin x \, dx$$

↑
Üstel fonksiyon

↘
Trigonometrik fonksiyon

⇒
Kısmi İntegralsi
Unutma

Yüksek Mertebeden Trigonometrik İntegral

Trigonometrik fonksiyonların integrali alınırken, trigonometrik fonksiyonlar birinci dereceye düşürülebilir.

$$\cos 2x = 2\cos^2 x - 1$$

$$\cos 2x = 1 - 2\sin^2 x$$

$$\cos 2x + 1 = 2\cos^2 x$$

$$\cos 2x - 1 = -2\sin^2 x$$

$$\cos^2 x = \frac{\cos 2x + 1}{2}$$

$$\sin^2 x = \frac{1 - \cos 2x}{2}$$

$$\Rightarrow \int \cos^2 x \, dx = \int \frac{\cos 2x + 1}{2} \, dx \text{ yazılmalıdır.}$$

$$\Rightarrow \int \sin^2 x \, dx = \int \frac{1 - \cos 2x}{2} \, dx \text{ yazılmalıdır.}$$

$$\Rightarrow \int 4 \sin^2 x \cdot \cos^2 x \, dx \text{ integralinde}$$

$$\sin 2x = 2 \sin x \cdot \cos x$$

$$\sin^2 2x = 4 \sin^2 x \cdot \cos^2 x$$

$$\int \sin^2 2x \, dx = \int \frac{1 - \cos 4x}{2} \, dx \text{ yazılabilir.}$$

$$\Rightarrow \int \sin^5 x \cdot \cos^2 x \, dx \text{ integrali alınırken;}$$

Derecesi çift olan trigonometrik fonksiyona u denir.

$$u = \cos x$$

$$du = -\sin x \, dx \Rightarrow -\frac{du}{\sin x} = dx$$

$$\int \sin^5 x \cdot u^2 \cdot \frac{-du}{\sin x} = \int -\sin^4 x \cdot u^2 \cdot du$$

$$\sin^4 x = (\sin^2 x)^2$$

$$= (1 - \cos^2 x)^2 = (1 - u^2)^2$$

$$= -\int (1 - u^2)^2 \cdot u^2 \cdot du \text{ integrali düzenlenip, integral alınabilir.}$$

$$\Rightarrow \int \sin^3 x \cdot \cos x \, dx$$

İki trigonometrik fonksiyonun dereceleri tek ise,

$u = \sin x$ veya $u = \cos x$ denilebilir.

$$u = \cos x \\ du = -\sin x \, dx \Rightarrow -\frac{du}{\sin x} = dx$$

$$\int \sin^3 x \cdot u \cdot \frac{-du}{\sin x} = - \int \sin^2 x \cdot u \cdot du$$

$$\sin^2 x = 1 - \cos^2 x = 1 - u^2$$

$= - \int (1 - u^2) \cdot u \cdot du$ integrali düzenlenip, integral alınabilir.

TÜREV - İNTEGRAL İLİŞKİSİ

$$\frac{d\left(\int f(x) \, dx\right)}{dx} = \left(\int f(x) \, dx\right)' = f(x)$$

Türev ile integral sadeleşebilir

$$\frac{d}{dx} \int f(x) \, dx \quad \underline{\text{şeklinde sadeleştirme yapılabilir.}}$$

d ile \int birbiriyle sadeleşir.

dx ler sadeleşir.

$$\int d(f(x)) = \int f'(x) \, dx = f(x) + C$$

⚠ integral dışarda ise önce $f(x)$ in türevi, sonra integrali alındığı için " $+C$ " unutulmamalıdır.

$$* \frac{d}{dx} \int \sin x dx = \sin x$$

$$* \int d(\sin x) = \sin x + c$$

$$* \int x \cdot f(x) dx = x^3 - 4x^2 - 3x - 1$$

esitliğinde sağdaki kısmın türevi, içeriyi verir.

$$\int A dx = B \Rightarrow B \text{ nin türevi } A \text{ dir.}$$

$$x \cdot f(x) = 3x^2 - 8x - 3 \text{ tür.}$$

BELİRLİ İNTEGRAL

$$\int_a^b f'(x) dx = f(x) \Big|_a^b = f(b) - f(a)$$

Buradaki fonksiyonun aynen integrali alınır.

Sınırlar unutulmamalıdır. Önce üstteki sınır x yerine yazılır, sonra alttaki sınır x yerine yazılıp çıkarılır.

Belirli İntegralin Özellikleri :

$$\bullet \int_a^a f(x) dx = 0 \quad (\text{Sınırlar aynı ise sonuç } 0 \text{ dir})$$

$$\bullet \int_a^b f(x) dx = - \int_b^a f(x) dx \quad (\text{Sınırlar yer değiştirirse, integral işaret değişir})$$

$$\bullet a \leq c \leq b$$

$$\int_a^c f(x) dx + \int_c^b f(x) dx = \int_a^b f(x) dx$$

! Belirsiz integralin tüm özellikleri geçerlidir.

$$\textcircled{\times} \int_{\pi/2}^{2\pi} \cos x \, dx = \sin x \Big|_{\pi/2}^{2\pi} = \sin 2\pi - \sin \frac{\pi}{2} = 0 - 1 = -1 //$$

$$\textcircled{\times} \int_0^1 e^{2x} \, dx = \frac{e^{2x}}{2} \Big|_0^1 = \frac{e^2}{2} - \frac{e^0}{2} = \frac{e^2 - 1}{2} //$$

! Parçalı fonksiyon ve mutlak değer fonksiyonunun integralleri alınırken, integral kritik noktalara göre parçalanır.

$$\textcircled{\times} f(x) = \begin{cases} x-1, & x < 0 \\ 2x+1, & 0 \leq x < 1 \\ x+2, & x \geq 1 \end{cases} \quad \text{fonksiyonu için}$$

$$\int_{-1}^3 f(x) \, dx = \int_{-1}^0 (x-1) \, dx + \int_0^1 (2x+1) \, dx + \int_1^3 (x+2) \, dx \quad \text{olur.}$$

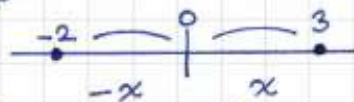
$$\textcircled{\times} f(x) = \begin{cases} x, & x < 0 \\ x+1, & x \geq 0 \end{cases} \quad \text{fonksiyonu için}$$

$$\rightarrow \int_0^2 f(x) \, dx = \int_0^2 (x+1) \, dx$$

$$\rightarrow \int_{-1}^1 f(x) \, dx = \int_{-1}^0 x \, dx + \int_0^1 (x+1) \, dx \quad \text{olur.}$$

$$\textcircled{\times} \int_{-2}^3 |x| \, dx = ?$$

mutlak değerın kritik noktası $x=0$ dir.

$$\int_{-2}^3 |x| \, dx = \int_{-2}^0 (-x) \, dx + \int_0^3 x \, dx \quad \text{olur.}$$

$$\textcircled{*} \int_{-2}^3 |x^2-1| dx = ?$$

$$\begin{array}{c} \textcircled{-2} \quad -1 \quad 1 \quad \textcircled{3} \\ \hline x^2-1 \quad | \quad -x^2+1 \quad | \quad x^2-1 \end{array}$$

$$\int_{-2}^3 |x^2-1| dx = \int_{-2}^{-1} (x^2-1) dx + \int_{-1}^1 (-x^2+1) dx + \int_1^3 (x^2-1) dx$$

Tek-Gift Fonksiyonların İntegrali

$$f(-x) = f(x) \quad (\text{GİFT FONKSİYON})$$

$$f(-x) = -f(x) \quad (\text{TEK FONKSİYON})$$

* İntegralin sınırları simetrik ise

$$\int_{-a}^a f(x) dx = 0 \quad \rightarrow f(x) \text{ tek fonksiyon ise}$$

$$\int_{-a}^a f(x) dx = 2 \cdot \int_0^a f(x) dx \quad \rightarrow f(x) \text{ çift fonksiyon ise}$$

$$\Rightarrow \int_{-2}^2 x^2 dx = 2 \cdot \int_0^2 x^2 dx \quad \text{yazılabilir.}$$

↳ çift fonksiyon

$$\Rightarrow \int_{-2}^2 x^3 dx = 0$$

↳ tek fonksiyon

$$\begin{aligned} \int_{-2}^2 x^3 dx &= \frac{x^4}{4} \Big|_{-2}^2 \\ &= \frac{2^4}{4} - \frac{(-2)^4}{4} = 0 \end{aligned}$$

$f(x)$ tek fonksiyon ise $\int_a^b f(x) dx = \int_{-a}^{-b} f(x) dx$

$$* \int_1^2 2x dx = \int_{-1}^{-2} 2x dx$$

$$x^2 \Big|_1^2 = x^2 \Big|_{-1}^{-2}$$
$$2^2 - 1^2 = (-2)^2 - (-1)^2$$

$$3 = 3 \text{ bulunur.}$$

$f(x)$ çift fonksiyon ise $\int_a^b f(x) dx = - \int_{-a}^{-b} f(x) dx$

$$* \int_1^2 x^2 dx = - \int_{-1}^{-2} x^2 dx$$

$$\frac{x^3}{3} \Big|_1^2 = - \frac{x^3}{3} \Big|_{-1}^{-2}$$

$$\frac{8}{3} - \frac{1}{3} = - \left(\frac{8}{3} + \frac{1}{3} \right)$$

$$\frac{7}{3} = \frac{7}{3} \text{ bulunur.}$$

Türev Altında İntegral

$$F(x) = \int_{a(x)}^{b(x)} f(t) dt$$

Sınırlar ve integral içindeki fonksiyon farklı değişkenler içeriyorsa ve $F'(x)$ istenirse:

$$F'(x) = f(b(x)) \cdot b'(x) - f(a(x)) \cdot a'(x)$$

Üst sınır
f de yazılır

üst sınırın
türevi

alt sınır
f de yazılır.

alt sınırın
türevi

$$\textcircled{*} \frac{d \left(\int_{10}^{x^2} \sin 2t dt \right)}{dx}$$

$$= \sin 2x^2 \cdot 2x - \sin 20 \cdot 0$$

↓
alt sınırın
türevi

$$= 2x \cdot \sin 2x^2$$

$$\textcircled{*} \frac{d \left(\int_3^8 (2t-5) dt \right)}{dx} = 0$$

t değişkeninin x'e göre türevi 0'dır.

$$\textcircled{*} f(x) = \int_1^{\sqrt{x}} t^2 dx \text{ ise } f'(4) = ?$$

$$f'(x) = (\sqrt{x})^2 \cdot \frac{1}{2\sqrt{x}} - 1^2 \cdot 0$$

$$f'(x) = \frac{x}{2\sqrt{x}} \text{ ise } f'(4) = \frac{4}{2\sqrt{4}} = 1 //$$

Sınır Değiştirme:

$$\int_e^{e^2} \frac{\ln x}{x} dx \text{ integralinde } u = \ln x \text{ dönüşümü yapalım.}$$

$$u = \ln x \\ du = \frac{1}{x} dx$$

u = ln x eşitliğinde x yerine
integralin sınırlarını yazalım.

$$e^2 \rightarrow x = e^2 \text{ ise } u = \ln e^2 = 2 \\ \int_e \rightarrow x = e \text{ ise } u = \ln e = 1$$

$$\int_e^{e^2} \frac{\ln x}{x} dx \Rightarrow \int_1^2 u du \text{ elde edilir.}$$

• $\int_{\ln 3}^{\ln 4} \frac{1}{4+e^x} dx$ integralinde $u=4+e^x$ dönüşümü yapılırsa, hangi integral elde edilir?

$u=4+e^x$ ise $(e^x=u-4)$
 $du=e^x dx \Rightarrow dx = \frac{du}{e^x}$ tir.

$\int_{\ln 3}^{\ln 4} \frac{1}{4+e^x} dx = \int_7^8 \frac{1}{u} \cdot \frac{du}{u-4} = \int_7^8 \frac{1}{u^2-4u}$ elde edilir.

$u=4+e^x$ eşitliğinde $x=\ln 4$ ise $u=4+e^{\ln 4} = 4+4=8$
 $x=\ln 3$ ise $u=4+e^{\ln 3} = 4+3=7$

• $\int_0^4 \sqrt{16-x^2} dx$ integralinde $x=4 \sin u$ dönüşümü yapalım.

$x=4 \sin u$
 $dx=4 \cos u du$

Sınırlar

$x=4 \sin u$ eşitliğinde
 $x=4$ ise $u = \frac{\pi}{2}$

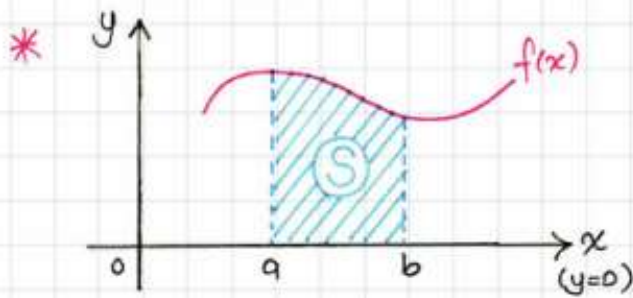
$x=0$ ise $u=0$ bulunur.

$\int_0^{\pi/2} \sqrt{16-16 \sin^2 u} \cdot 4 \cos u du = \int_0^{\pi/2} 4 \sqrt{\underbrace{1-\sin^2 u}_{\cos^2 u}} \cdot 4 \cdot \cos u du$

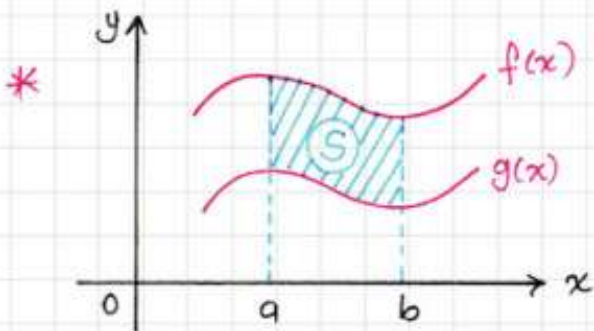
$\int_0^{\pi/2} 4 \cdot \cos u \cdot 4 \cos u du = 16 \int_0^{\pi/2} \cos^2 u du$

Belirli İntegral Uygulamaları

Alan Hesabı

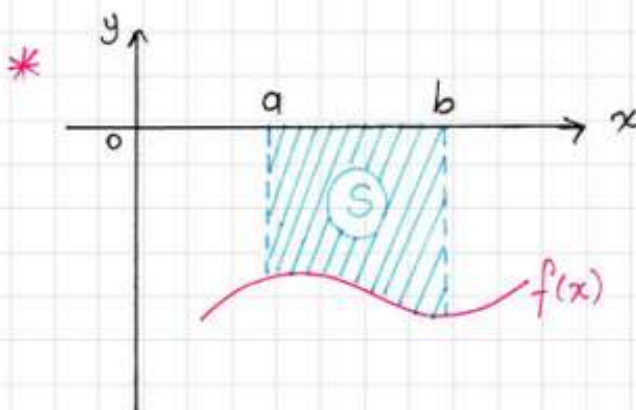

$$S = \int_a^b (f(x) - 0) dx = \int_a^b f(x) dx$$

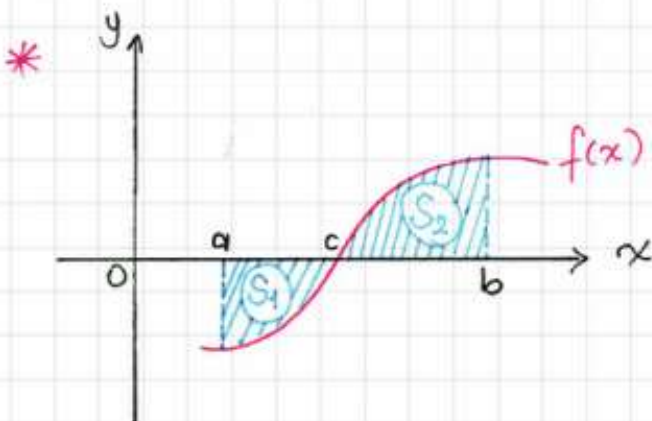

$$S = \int_a^b f(x) dx - \int_a^b g(x) dx$$

$$S = \int_a^b (f(x) - g(x)) dx$$

$$S = - \int_a^b f(x) dx$$

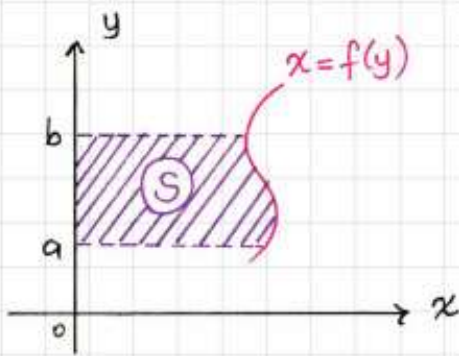

$$\int_a^c f(x) dx = -S_1$$

$$\int_c^b f(x) dx = S_2$$

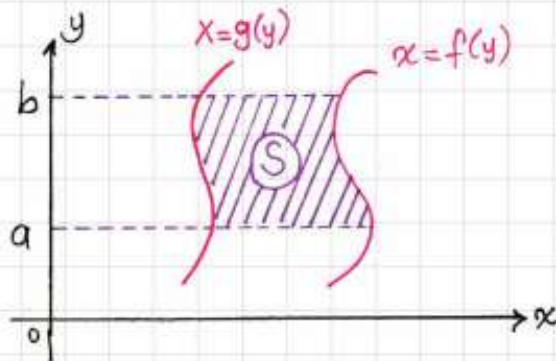
$$\int_a^b f(x) dx = -S_1 + S_2$$

Oy Eksenini ile Alan Bulma

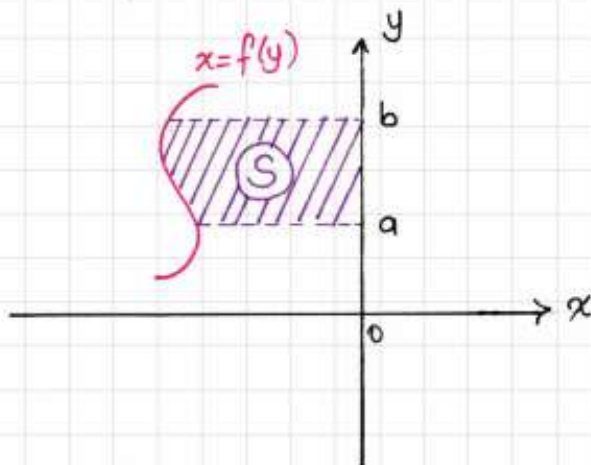

$$S = \int_a^b f(y) dy$$

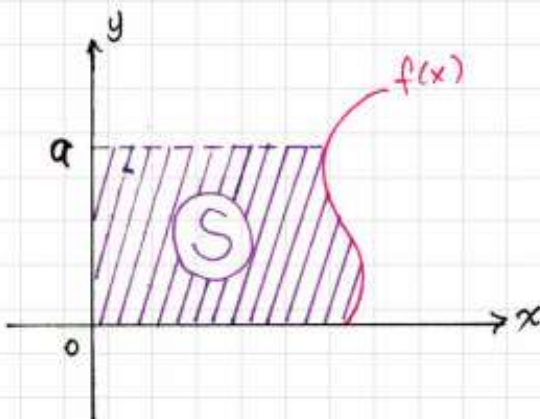
Sınırlar y ekseninden alınırsa integral içinde y ye bağlı bir fonksiyon yazılmalıdır.

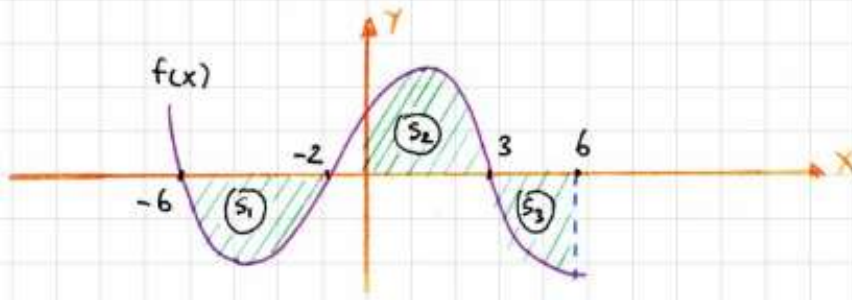
$$S = \int_a^b (f(y) - g(y)) dy$$

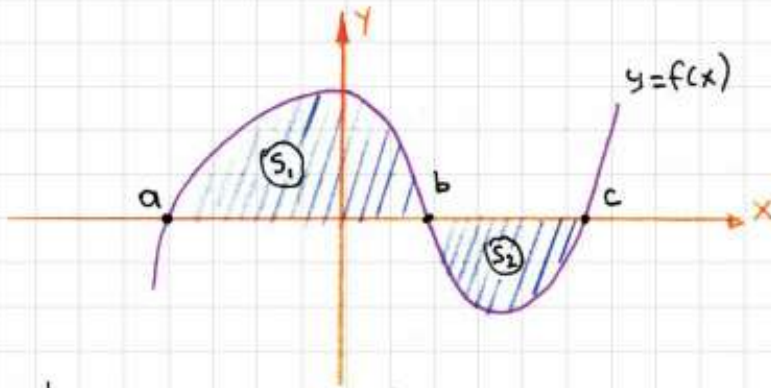
$$S = - \int_a^b f(y) dy$$

$$S = \int_0^a f^{-1}(x) dx$$

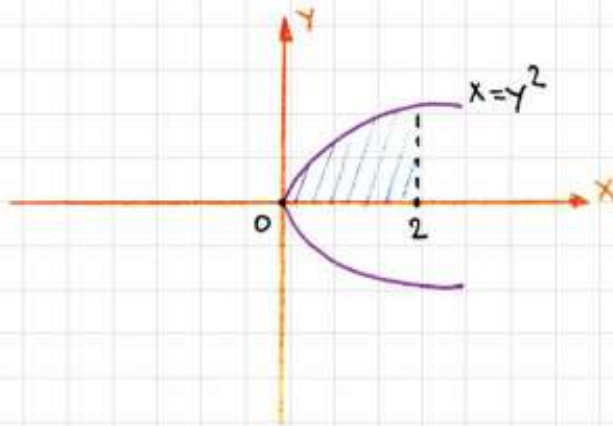

$$\int_{-6}^6 f(x) dx = -S_1 + S_2 - S_3 \text{ tür.}$$

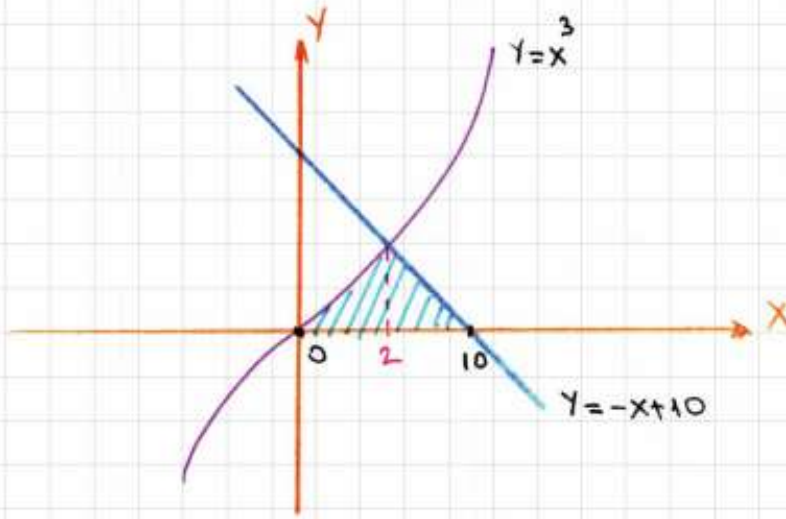

$$\int_a^b f(x) dx = 10 \text{ ve } \int_b^c f(x) dx = -5 \text{ ise}$$

taralı alanlar toplamı, $S_1 + S_2 = 10 + 5 = 15$ tir.

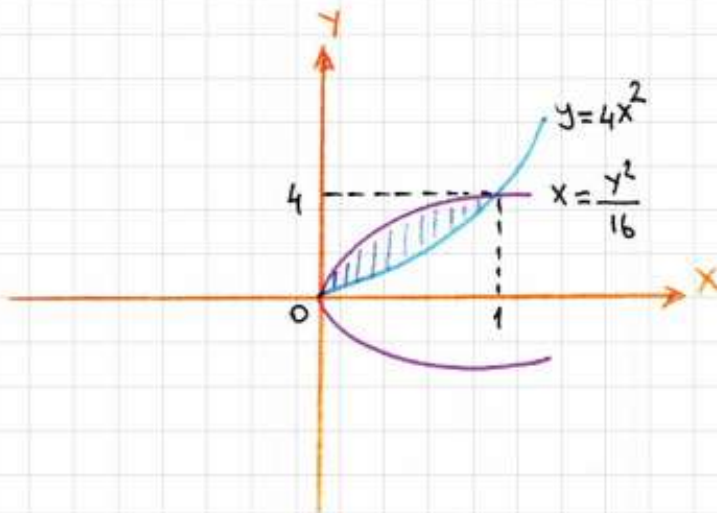
Taralı Alan: $\int_0^2 \sqrt{x} dx$ şeklinde yazılır.

Toralı alanın bulunabilmesi için $y = x^3$ ve $y = -x + 10$ denklemleri eşitlenerek kesiştikleri nokta bulunmalıdır.

$$x^3 = -x + 10 \text{ ise } x = 2 \text{ dir.}$$

$$\text{Toralı alan: } \int_0^2 x^3 dx + \int_2^{10} (-x + 10) dx \text{ tir.}$$

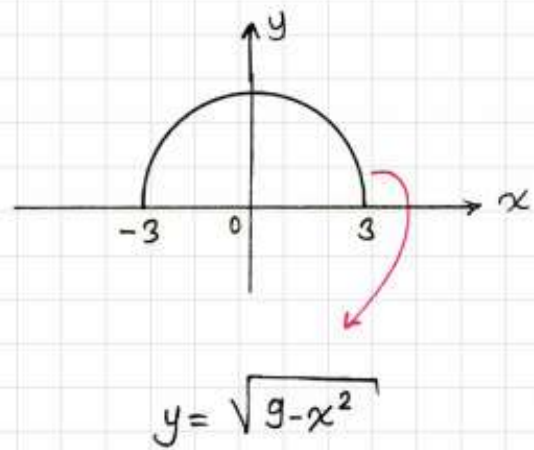
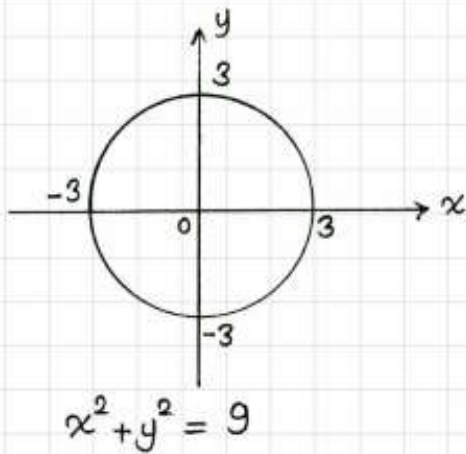
$$x = \frac{y^2}{16} \Rightarrow y = 4\sqrt{x}$$

$$4x^2 = 4\sqrt{x} \\ x = 1 \text{ bulunur.}$$

$$\text{Toralı Alan: } \int_0^1 (4\sqrt{x} - 4x^2) dx \text{ veya}$$

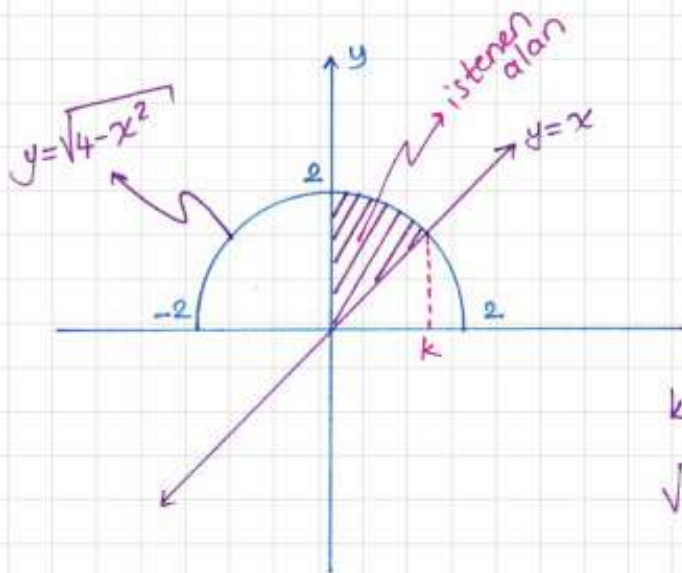
$$\int_0^4 \left(\frac{\sqrt{y}}{2} - \frac{y^2}{16} \right) dy \text{ ile bulunabilir.}$$

Gember İntegrali

⊗ $\int_0^{\sqrt{2}} \sqrt{4-x^2} - x \, dx$ integrali çizim yapılarak bulunabilir.

$$\int_0^{\sqrt{2}} \sqrt{4-x^2} \, dx - \int_0^{\sqrt{2}} x \, dx$$

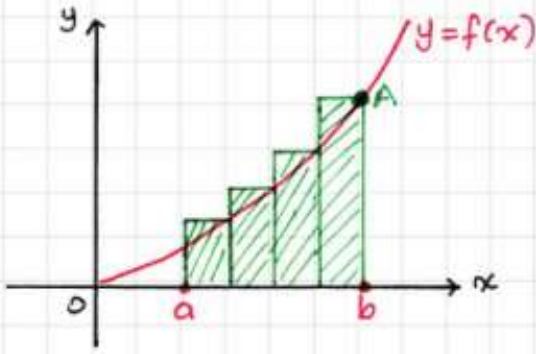
k yı bulurken

$$\sqrt{4-x^2} = x$$

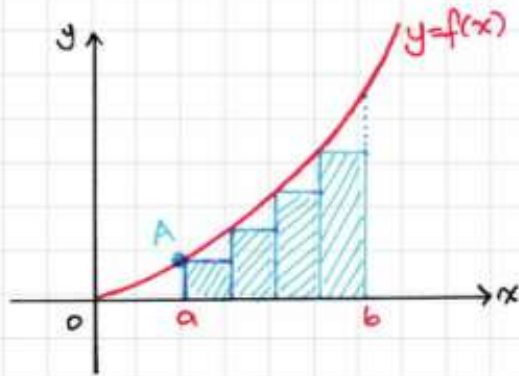
$$4-x^2 = x^2$$

$$x = \sqrt{2}$$

Reimann Toplamı

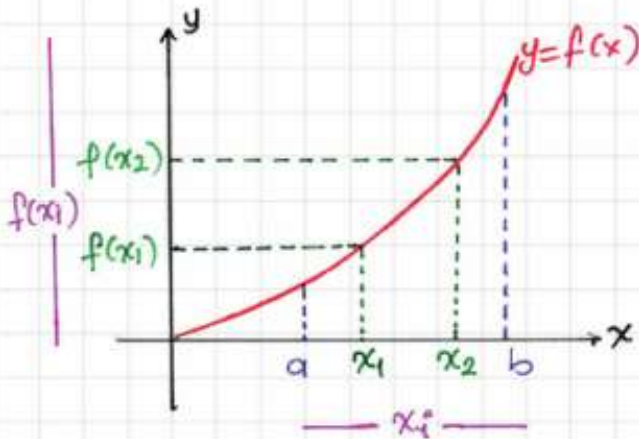
a ile b arası 4 eşit parçaya ayrılmış. Sağ üst A noktasından başlayarak oluşan dikdörtgenlerin alanları toplamı ÜST TOPLAMdır.

a ile b arası 4 eşit parçaya ayrılmış. Sol alt A noktasından başlayarak oluşan dikdörtgenlerin alanları toplamı ALT TOPLAMdır.

a ile b arası n eşit parçaya bölünürse ($n = \infty$)

197

Δx : Dikdörtgenlerin tabanındaki değersim

$$\Delta x = \frac{b-a}{n}$$

$$x_i = a + i \cdot \Delta x$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sum_{i=1}^n f(x_i) \cdot \Delta x = \int_a^b f(x) dx$$

şeklinde alan hesaplanabilir.